

ІНФОРМАЦІЇ

Інформація про роботу Проблемної комісії «Медична радіологія» МОЗ та НАМН України в 2012 році

Проблемна комісія «Медична радіологія» МОЗ та НАМН України, яка працює на базі Державної установи «Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва НАМН України», в 2012 році відповідно до плану роботи збиралася на засідання чотири рази.

На засіданні від 16 березня були розглянуті такі матеріали:

1. Анотація докторської дисертації к.м.н. Калашнікова Валерія Йосиповича «Первинний та цервікогенний головний біль: гемодинамічні, структурно-функціональні зміни за даними променевих методів дослідження» (науковий консультант д.м.н., професор Р.Я. Абдуллаєв, термін виконання 04.2012–04.2017 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23); рецензенти: провідний науковий співробітник ДУ ІМР НАМН України, д.м.н., професор Є.Г. Дубенко та доцент кафедри радіології та радіаційної медицини ХНМУ, к.м.н. Я.Е. Вікман. Доповідач докладно відповів на всі поставлені запитання, продемонстрував значний об'єм знань як в радіології так і неврології. Робота отримала позитивні рецензії і рекомендована до планування.

2. Анотації 7 кандидатських дисертацій:

- здобувача кафедри променевої діагностики ФПДО Львівського НМУ ім. Д. Галицького Мельник Ольги Миколаївни на тему: «Обґрунтування застосування ультразвукового дослідження в діагностиці та проведенні черезшкірних пункційно-дренуючих втручань у хворих на обтураційну жовтяницю» (керівник д.м.н. Конькова М.В., термін виконання 11.2011–11.2014 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23); рецензенти: зав. кафедри УЗ-діагностики ХМАПО, д.м.н., професор Р.Я. Абдуллаєв, доцент кафедри радіології та радіаційної медицини ХНМУ, к.м.н. Я.Е. Вікман, зав. відділу НАМІВ ДУ ІМР НАМН України, к.б.н., ст. н.с. Н.О. Артамонова.

Проблемна комісія рекомендувала переробити анотацію кандидатської дисертації та звіт про па-

тентні дослідження згідно із зауваженнями рецензентів. Було зазначено, що необхідно і важливо чітко висвітлити в анотації новизну дослідження. Після внесення виправлень подати анотацію на розгляд Проблемної комісії вдруге;

- лікаря УЗД Харківського обласного клінічного онкологічного центру Крижановської Ірини Вікторівни «Роль ультразвукового дослідження в діагностиці поширеності раку шлунка» (керівник д.м.н., професор Р.Я. Абдуллаєв, термін виконання 02.2012–02.2015 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23); рецензенти: зав. кафедри онкології ХНМУ, д.м.н., професор В.І. Старіков та доцент кафедри радіології та радіаційної медицини ХНМУ, к.м.н. Я.Е. Вікман. Роботу рекомендовано до планування;

- лікаря-рентгенолога Харківської обласної стоматологічної поліклініки Волосова Євгенія Віталійовича «Променева діагностика раку щитоподібної залози на різних стадіях злоякісного процесу» (керівник д.м.н., професор М.І. Спужак, термін виконання 01.2012–11.2016 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23); рецензенти: головний науковий співробітник відділення ядерної медицини ДУ ІМР НАМН України, д.м.н., професор Н.І. Афанасьєва, асистент кафедри радіології та радіаційної медицини ХНМУ, к.м.н. О.І. Паскевич, зав. відділу НАМІВ ДУ ІМР НАМН України, к.б.н., ст. н.с. Н.О. Артамонова. Проблемна комісія рекомендувала переробити анотацію кандидатської дисертації та звіт про патентні дослідження згідно із зауваженнями рецензентів, а також довести новизну роботи. Після виправлень подати роботу на Проблемну комісію вдруге;

- аспіранта заочної форми навчання ДУ ІМР НАМН України Демченко Вікторії Миколаївни «Неоад'ювантна радіохіміотерапія у комплексному лікуванні при місцеворозповсюдженному раку прямої кишки» (керівник д.м.н. А.В. Свинаренко, термін виконання 11.2011–10.2015 рр., спеціаль-

ність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23); рецензенти: професор кафедри онкології та дитячої онкології ХМАПО, д.м.н., професор О.М. Сухіна, зав. кафедри онкології ХНМУ, д.м.н., професор В.І. Старіков. Роботу рекомендовано до планування;

- аспіранта заочної форми навчання кафедри загальної хірургії, травматології та ортопедії, оперативної хірургії, судової медицини Ужгородського національного університету Горби Владислави Іванівни на тему: «Травматичні ушкодження над'яtkово-гомiлкового суглобу у дітей за даними променевих методів дослідження» (керівники д.м.н., професор О.П. Шармазанова, д.м.н., професор В.М. Шимон, спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23); рецензенти: доценти кафедри радіології та радіаційної медицини ХНМУ к.м.н. Р.М. Спужак, к.м.н. Е.П. Степанов. Роботу рекомендовано до планування;

- лікаря УЗД Стаханівського пологового будинку м. Луганська Сибіханкулова Артура Хаспійовича на тему: «Роль трансвагінальної ехографії в діагностиці патологічних змін ектоцервіксу при ерозії шийки матки» (керівник д.м.н., професор ХМАПО Р.Я. Абдуллаєв, термін виконання 03.2012–03.2015 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23), рецензенти: д.м.н., професор О.М. Сухіна, к.м.н., доцент Я.Е. Вікман. Роботу рекомендовано до планування;

- аспіранта кафедри радіології НМАПО ім. П.Л. Шупика Гаркуші Юлії Миколаївни «Оптимізація топометричної підготовки для променевого лікування хворих з метастазами в головний мозок» (керівник д.м.н., професор Д.С. Мечев, термін виконання 12.2011–11.2014 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23), рецензенти: зав. кафедри променевої діагностики ХМАПО, д.м.н., професор М.І. Спужак, к.м.н., доцент Я.Е. Вікман. Роботу рекомендовано до планування.

На засіданні також ухвалили рекомендувати до видання підручник «Радіаційна медицина» для студентів вищих медичних навчальних закладів авторів професора Базики Д.С., к.м.н. Кулініч Г.В., професора Пилипенка М.І. під загальною редакцією чл.-кор. НАМН України, професора М.І. Пилипенка. Рукопис отримав схвальні рецензії ди-

ректора ДУ «Інститут терапії ім. Л.Т. Малої НАМН України», зав. кафедри госпітальної терапії ХНМУ, д.м.н., професора О.Я. Бабака, директора Українського інституту клінічної генетики ХНМУ, зав. кафедри клінічної генетики ХНМУ, чл.-кор. НАМН України, професора О.Я. Гречаніної та професора Інституту фізики при Гетеборзькому університеті (Швеція) д.ф.-м.н., професора Р.І. Шехтера, а також позитивну оцінку завідувачів профільних кафедр професорів Д.С. Мечева, М.І. Спужака, В.М. Рижика та Р.Я. Абдуллаєва під час обговорення на засіданні проблемної комісії.

На цьому засіданні також затверджені до видання та впровадження такі методичні документи:

методичні рекомендації:

- «Променева діагностика бронхолегеневої дисплазії у новонароджених та дітей раннього віку». Укладачі: Спужак М.І., Шаповалова В.В., Крамний І.О., Вороньжев І.О. (ХМАПО), рецензент д.м.н., професор Ю.Т. Кіношенко.

- «Контроль доз пацієнтів у конвенційній рентгенодіагностиці». Укладачі: Пилипенко М.І., Стадник Л.Л., Корнєєва В.В., Шальопа О.Ю., Гур О.М., Носик О.В. (ДУ ІМР ім. С.П. Григор'єва НАМН України). Рецензенти: д.м.н., професор О.П. Шармазанова, к.м.н., доцент Е.П. Степанов.

інформаційні листи:

- «Критерії призначення і схема терапії лікопідом та мелатоніном при променевому лікуванні хворих на рак грудної залози». Укладачі: Сухіна О.М., Сорочан П.П., Прохач Н.Е., Громакова І.А., Пономарьов І.М., ДУ ІМР ім. С.П. Григор'єва НАМН України. Рецензент доцент кафедри онкології ХНМУ, к.м.н. О.М. Білий.

- «Порядок встановлення національних діагностичних рекомендованих рівнів для рентгенографічних досліджень». Укладачі: Пилипенко М.І., Стадник Л.Л., Шальопа О.Ю., Корнєєва В.В., Гур О.М., Носик О.В. Рецензент зав. кафедри променевої діагностики ХМАПО, д.м.н., професор М.І. Спужак.

- «Використання соку *Morinda Citrifolia* як протипроменевого засобу». Укладачі: Мамотюк Є.М., Узленкова Н.Є., Ненюкова О.В. Рецензент доцент кафедри радіології та радіаційної медицини ХНМУ, к.м.н. С.А. Аміразян.

- «База даних формалізованої інформації про пацієнтів із метастазними пухлинами». Укла-

дачі: Радзішевська Є.Б., Васильєв Л.Я., Вікман Я.Е., Солодовнікова О.О. Рецензент зав. кафедри онкології ХНМУ, д.м.н., професор В.І. Старіков.

На засіданні були розглянуті нововведення, які члени комісії рекомендували до впровадження:

- «Спосіб діагностики стенозу поперекового відділу хребетного каналу». Розробники: Абдуллаєв Р.Я., Пономаренко С.О. (ХМАПО).

- «Спосіб діагностики недостатності лютеїнової фази». Розробники: Абдуллаєв Р.Я., Грищенко О.В., Пономаренко С.О., Доленко О.В. (ХМАПО).

- «Спосіб отримання зображення передньої схрещеної зв'язки колінного суглоба при ультразвукографії». Розробники: Абдуллаєв Р.Я., Хвищук О.М., Могила О.О., Пономаренко С.О. (ХМАПО).

- «Спосіб променевої діагностики ушкоджень гомілковостопного суглоба». Розробники: Абдуллаєв Р.Я., Могила О.О., Пономаренко С.О. (ХМАПО).

- «Спосіб ультразвукової діагностики гриж міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта». Розробники: Абдуллаєв Р.Я., Пономаренко С.О., Доленко О.В. (ХМАПО).

На засіданні від 26 червня 2012 року розглянуто 6 питань, а саме:

- Анотація докторської дисертації доцента кафедри радіології ХМАПО к.м.н. Чуриліна Руслана Юрійовича «Променева діагностика гнійно-деструктивних захворювань легень» (науковий консультант д.м.н., професор М.І. Спужак, термін виконання 09.2012–09.2017 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23). Рецензенти: доцент кафедри радіології та радіаційної медицини ХНМУ, к.м.н. Е.П. Степанов, к.м.н. Р.М. Спужак. Доповідач докладно відповів на всі запитання. Робота отримала позитивні рецензії й рекомендована до планування.

- Анотація кандидатської дисертації здобувача наукового ступеня кандидата медичних наук по кафедрі радіології та радіаційної медицини ХНМУ, лікаря УЗД «МДЦ Експерт–Харків» Федуленкової Юлії Янівни на тему: «Ультразвукова та комп'ютерно-томографічна діагностика дифузних уражень печінки» (керівник чл.-кор. НАМН України, професор Пилипенко М.І., термін виконання 11.2012–12.2016 рр., спеціальність: проме-

нева діагностика, променева терапія — 14.01.23), рецензенти: зав. кафедри УЗ-діагностики, д.м.н., професор Р.Я. Абдуллаєв та доцент кафедри радіології та радіаційної медицини ХНМУ, к.м.н. Я.Е. Вікман. Роботу рекомендовано до планування.

- Анотація кандидатської дисертації аспіранта заочної форми навчання Національного інституту раку МОЗ України Сатир Марини Володимирівни на тему: «Можливості радіонуклідної візуалізації в диференційній діагностиці уражень опорно-рухового апарату різного генезу» (керівник д.м.н., професор О.І. Солодянникова, термін виконання 2012–2015 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23), рецензенти: к.м.н., доцент Я.Е. Вікман та к.м.н. О.І. Паскевич. Роботу рекомендовано до планування.

- Анотація кандидатської дисертації лікаря УЗ-діагностики поліклініки № 12 м. Харкова Ібрагімової Конул Низаміївни «Ультразвукова діагностика дегенеративних змін шийного відділу хребта у дітей старшого віку» (керівник д.м.н., професор Р.Я. Абдуллаєв, термін виконання 06.2012–06.2015 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23), рецензенти: д.м.н., професор М.І. Спужак та к.м.н., доцент Я.Е. Вікман. Роботу рекомендовано до планування.

Було також проведено обговорення проектів прикладних НДР, що планувалися до виконання з початку 2013 р. в ДУ «Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва НАМН України»:

- «Порівняльний аналіз динаміки цитогенетичних ефектів у онкологічних хворих під час променевої гамма-терапії ⁶⁰Со на апараті РОКУС та мегавольтної фотонної терапії на лінійному прискорювачі» (керівник д.б.н. Н.О. Мазник, термін виконання 2013–2015 рр.), рецензенти: професор кафедри онкології та дитячої онкології ХМАПО, д.м.н. О.М. Сухіна, професор кафедри генетики і цитології ХНУ ім. В.Н. Каразіна, д.б.н. Л.О. Атраментова.

- «Визначити можливу роль спеціальних методів лікування першої пухлини у появі других раків» (керівник к.м.н., ст.н.с. Л.Я. Васильєв, термін виконання 2013–2015 рр.), рецензенти: зав. кафедри онкології ХНМУ, професор В.І. Старіков, професор кафедри медичної та біологічної

фізики і інформатики ХНМУ, д.б.н. О.В. Зайцева.

Обидві НДР отримали позитивні рецензії і рекомендовані до планування та виконання.

Останнім питанням на цьому засіданні стало обговорення рукопису монографії «Вибрані лекції з радіології» (автор М.І. Пилипенко). У книзі зібрані лекції, прочитані на різних науково-практичних форумах для лікарів та науковців. Члени Проблемної комісії прийняли рішення рекомендувати монографію до видання.

На засіданні від 17 жовтня 2012 року було проведено обговорення трьох проміжних звітів 2012 р. з науково-дослідних робіт, які виконувалися в Національному інституті раку МОЗ України:

- «Вивчити можливості радіонуклідної терапії і діагностики в комплексному лікуванні та моніторингу хворих на медулярний рак щитоподібної залози» (керівник д.м.н. Солодянникова О.І., термін виконання 01.2011-12.2013, НДР МОЗ України). Рецензент зав. відділення ядерної медицини ДУ «ІМР ім. С.П. Григор'єва НАМН України», к.м.н., ст.н.с. Г.І. Ткаченко.

- «Вивчити можливості та оптимізувати методики променевих методів дослідження для діагностики злоякісних новоутворень гепатобіліарної зони» (керівник д.м.н. Головка Т.С., термін виконання 01.2011-12.2013, НДР МОЗ України). Рецензент доцент кафедри радіології та радіаційної медицини ХНМУ, к.м.н. Я.Е. Вікман.

- «Розробити нові методики брахітерапії з використанням джерел високої активності при лікуванні хворих на місцевопоширений рак шийки матки» (керівник д.м.н., професор Іванкова В.І., термін виконання 01.2011-12.2013, НДР МОЗ України). Рецензент головний науковий співробітник відділення променевої терапії ДУ «ІМР ім. С.П. Григор'єва НАМН України», д.м.н., професор О.М. Сухіна.

Проблемна комісія рекомендувала продовжити виконання розглянутих НДР у 2013 році.

На засіданні від 13 листопада 2012 року було обговорено:

- докторську дисертацію доцента кафедри радіології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика к.м.н. Фірсової Марії Миколаївни «Оптимізація системної радіонуклідно-медикаментозної терапії в лікуванні множинних кісткових метастазів у хворих на рак молочної залози» (науковий консультант д.м.н.,

професор Д.С. Мечев, термін виконання 2012–09.2016 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23). Рецензенти: д.м.н., професор В.І. Старіков, д.м.н., професор М.М. Ткаченко, д.м.н., професор О.І. Солодянникова, к.м.н., доцент Я.Е. Вікман, к.м.н., ст.н.с. Г.І. Ткаченко, к.б.н., ст.н.с. Н.О. Артамонова. Робота отримала різні оцінки рецензентів від негативних до позитивних. Здобувачка урахувала зауваження рецензентів і рекомендації членів комісії. Анотацію було виправлено і комісія рекомендувала роботу до планування;

- кандидатську дисертацію асистента кафедри променевої діагностики ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України» Мягкова Станіслава Олександровича «Променева діагностика патологічних компресійних переломів хребта» (керівник д.м.н., професор Шармазанова О.П., термін виконання 2012–2015 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23). Рецензенти: к.м.н. Р.М. Спужак, к.м.н., доцент Е.П. Степанов та к.б.н., ст.н.с. Н.О. Артамонова. Було вирішено роботу рекомендувати до планування. Дисертантові виправити анотацію та звіт про патентні дослідження відповідно до зауважень рецензентів;

- кандидатську дисертацію клінічного ординатора кафедри променевої діагностики ХМАПО Моселіані Хатіа на тему: «Променева діагностика ускладнень зрощення діафізарних переломів кісток гомілки» (керівник д.м.н., професор Шармазанова О.П., термін виконання 2012–2015 рр., спеціальність: променева діагностика, променева терапія — 14.01.23). Рецензенти: к.м.н. Р.М. Спужак, к.м.н., доцент Е.П. Степанов та к.б.н., ст.н.с. Н.О. Артамонова. Роботу рекомендовано до планування, але здобувач має виправити анотацію дисертації та звіт про патентні дослідження згідно із зауваженнями рецензентів (вказати об'єм досліджень, апаратуру тощо).

На цьому засіданні також розглядалися такі проекти документів:

- методичні рекомендації «Схема обстеження стану радіаційного захисту рентгенівських кабінетів» (укладачі: Мишковська А.А., Стадник Л.Л., Явон І.О. Гопцій К.В., Костенецький М.І., Пінчук І.П.). Рецензенти: к.м.н., доцент М.Є. Слабодчиков, зав. рентгенкабінету ДУ ІМР НАМН України В.В. Дем'яненко;

- інформаційний лист «Моніторинг ефективності хемопроменевої терапії онкологічного захворювання (С34) з використанням онкомаркера CУFRA 21-1» (укладачі: Н.А. Мітряєва, В.П. Старенький, О.М. Тарасова, Н.В. Білозор, Т.С. Бакай, Т.В. Сегеда, Л.В. Гребіник, ДУ ІМР ім. С.П. Григор'єва НАМН України). Рецензент д.м.н., ст. н.с. І.М. Пономарьов;

- інформаційний лист «Спосіб променевої діагностики ступеня тяжкості бронхіальної дисплазії у дітей раннього віку» (укладачі: М.І. Спужак, В.В. Шаповалова, І.О. Крамний, І.О. Вороньжев, ХМАПО). Рецензент д.м.н., професор О.В. Грищенко.

Всі проекти методичних документів рекомендовано до видання та впровадження.

Останнє питання, що розглядалося на цьому засіданні, було присвячене обговоренню нововведень, розроблених за результатами виконання планових науково-дослідних робіт ДУ ІМР НАМН України, зокрема:

- «Спосіб супровідної імунотерапії при променевому лікуванні онкологічних хворих (С50)» (розробники: Сорочан П.П., Пономарьов І.М., Прохач Н.Е., Громакова І.А.), рецензент д.м.н. А.В. Свиначенко, та «Нові технології синхронної хемопроменевої терапії онкологічного захворювання (С34), направленої на індукцію апоптозу» (розробники: Старенький В.П., Мітряєва Н.А., Тарасова О.М., Білозор Н.В.). Рецензент д.м.н., ст. н.с. І.М. Пономарьов.

Обидва нововведення були рекомендовані до впровадження.

Аналізуючи дисертаційні роботи, які надходять до Проблемної комісії, на жаль, доводиться відзначити, що чимало з них недбало оформлені, містять численні граматичні та стилістичні помилки. Автори не знають, як грамотно пишуться терміни (наприклад, «доплерографія»), пишуть з однією літерою «п»), а є здобувачі наукового ступеня, які не знають, як грамотно писати слово «дисертація».

Найчастішими стилістичними помилками є:

(1) «літературний огляд» — правильно «огляд літератури». Якщо б науковці користувалися тлумачним словником, то б з'ясували, що термін «літературний» означає – стосується літератури - // Належний творам художньої літератури // Пов'язаний з творами художньої літератури // Пов'язаний з діяльністю в галузі художньої літератури // та ін. (Новий тлумачний словник української мови у 4-х т., К., вид-во «Аконіт», 1999 р., т. 2, 910 с.);

(2) «пошукувач кафедри» — необхідно писати: «здобувач наукового ступеня по кафедрі».

Такі роботи, з численними помилками, ми були вимушені без розгляду повертати. Цей факт свідчить про те, що керівники мало приділяють уваги своїм молодим колегам, а завідувачі кафедр і вчені секретарі не контролюють цей процес, не навчають молодь, як необхідно працювати і не вимагають сумлінного ставлення до справи.

*Секретар Проблемної комісії «Медична радіологія» МОЗ та НАМН України
к.б.н., ст.н.с. О.К. Кононенко*

Вимоги до дисертаційних матеріалів, що подаються до розгляду Проблемною комісією

Формат роботи ПК. Засідання відбуваються на базі ДУ «Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва НАМН України» один раз на квартал (у березні, червні, вересні, грудні).

Форма розгляду матеріалів планування кандидатських дисертацій — заочна.

Форма розгляду матеріалів планування докторських дисертацій — очна. Докторантові буде надано можливість зробити 20-хвилинну доповідь та відповіді на запитання рецензента і членів комісії.

Для розгляду Проблемною комісією матеріалів кандидатських та докторських дисертацій, які плануються, необхідно подати такі документи:

1. Відомості про дисертанта, завірені секретарем вченої ради інституту.

2. Розширену анотацію, де мають бути надані такі відомості:

- стан проблеми в Україні на сьогодні;
- останні дані про питання, що вивчається;
- хто і де розробляє цю тему;

- чітко сформульовані, не вирішені на даний момент, завдання;
- чітко сформульована мета і завдання дослідження;
- запропоновані автором способи вирішення поставлених завдань;
- наявні для цього у автора умови;
- з якими підрозділами або інститутами й іншими установами планується комплексування;
- об'єм та кількість досліджень;
- чим вони відрізнятимуться від відомих;
- можливі (при вирішенні поставлених завдань) теоретичні і практичні результати досліджень;
- об'єм роботи, вже виконаний дисертантом за запланованою темою;
- при плануванні докторської дисертації має бути наведена назва виконаної кандидатської дисертації (необхідно надіслати автореферат), рік її затвердження.

3. Відомості про наукового керівника, консультанта.

4. Довідка про проведений патентний пошук має бути оформлена згідно з ДСТУ 3575-97 і завірена керівником патентної служби.

5. Календарний план виконання дисертації.

6. Витяг з протоколу комітету з біоетики.

Форма розгляду матеріалів планування НДР — заочна.

Форма розгляду звітів з НДР — заочна.

Форма подання матеріалів до ПК — на паперовому та електронному (обов'язково) носіях (електронна пошта: *imr@ukr.net*).